

Op Stapel 2025-01

21 januari 2025

- › *In de rubriek [Op Stapel](#) geven de collega's van de afdeling Beleid en Belangenbehartiging kort toelichting bij ontwerpregelgeving die eerstdaags wordt behandeld in het Vlaams Parlement (decreten) of door de Vlaamse Regering wordt goedgekeurd (besluiten).*

De toelichting geeft de stand van zaken weer bij het afsluiten van de onderhandelingen in Sectorcomité X. Definitief uitsluitel kan uiteraard alleen de tekst geven die in het Belgisch Staatsblad wordt gepubliceerd.

Voor bijkomende inlichtingen kunt u terecht bij:

GO! onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap
Afdeling Beleid en Belangenbehartiging
Team Beleidsthema's en Onderhandelingen

Joachim Van Tilburg en Els Supply (wat de toelichting betreft)
joachim.van.tilburg@g-o.be els.supply@g-o.be

Geert Spiessens (wat het standpunt van het GO! betreft)
geert.spiessens@g-o.be

In deze aflevering:

OD35: Ontwerp van decreet over het onderwijs XXXV.

▸ OD35: Ontwerp van decreet over het onderwijs XXXV

Enkele bestaande niveau- en themadecreten over onderwijs zullen worden gewijzigd met als doel de personeelsinzet te optimaliseren, de planlast te beperken en de rechtszekerheid te bevorderen. Het gaat om een aantal technische en meer algemene aanpassingen. De meest relevante worden hieronder meegegeven en gaan in op 1 september 2025, tenzij anders vermeld.

Wijziging van het decreet basisonderwijs

- Leerlingen die ingeschreven zijn in een school voor basisonderwijs, kunnen deeltijds lessen en activiteiten volgen in een andere school voor basisonderwijs dan de school waar ze ingeschreven zijn of in een school voor het voltijds secundair onderwijs. Lesbijwoning in het buitengewoon onderwijs is uiteraard enkel mogelijk voor leerlingen met een IAC-verslag in het gewoon onderwijs. Hierover worden de nodige afspraken gemaakt met de ouders, de betrokken scholen en desgevallend het CLB en het leersteuncentrum.
De regeling van voltijdse lesbijwoning 'buitengewoon-gewoon' blijft behouden. Voltijdse lesbijwoning vanuit het buitengewoon onderwijs naar het gewoon onderwijs is dus wel mogelijk. Leerlingen die twee schooljaren voltijds les volgen in het gewoon onderwijs vanuit het buitengewoon onderwijs, verkrijgen een onverkort recht tot inschrijving in die school.

Opmerking: De verschillende vormen van lesbijwoning in een andere school die reeds opgenomen zijn in het decreet basisonderwijs, worden gebundeld en uitgebreid. De specifieke regeling hierbij van leerlingenvervoer bij taalintegratietrajecten wordt behouden.

Wijzigingen van de codex secundair onderwijs

- De mogelijk wordt voorzien dat nu ook centra voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen bij duale structuuronderdelen en aanloopstructuuronderdelen een bijzonder kwalificerend onderwijstraject kunnen inrichten.
- Het wordt mogelijk om in OV3 af te wijken van de stageverplichting wanneer het aantal stageplaatsen beperkt is. De stage kan in die gevallen vervangen worden door observatieactiviteiten, waarbij de leerling kennismaakt met het beroep zonder effectief aan het arbeidsproces deel te nemen.
- In de regelgeving staat al ingeschreven dat wanneer er laattijdig wordt vastgesteld dat een leerling niet voldoet aan de toelatingsvoorwaarden, er een mogelijkheid is om dit te regulariseren omwille van de mogelijk grote impact op de schoolloopbaan van de betrokken leerling. Deze mogelijkheid is momenteel enkel voorzien in het gewoon secundair onderwijs en niet in OV4. Via dit decreet wordt dit nu doorgetrokken naar OV4.

- ▶ - Programmatie van structuuronderdelen bij overmachtssituatie wordt altijd een 'vrije programmatie'. Ook programmatie na een verhuis naar aanleiding van een overmachtssituatie valt hieronder. Er moet dan geen goedkeuringsprocedure via de Vlaamse Regering doorlopen worden, louter een melding bij de bevoegde diensten volstaat.
(In de andere onderwijsniveaus (basisonderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs en onderwijsinternaten) bestaat er reeds een soepele regeling m.b.t. overmachtssituaties.)
- De financiering en subsidiëring van 7de leerjaren gericht op instroom arbeidsmarkt met een duurtijd van één semester of drie aansluitende semesters (cf. modernisering secundair onderwijs), en de regeling omtrent rationalisatie- en programmatienormen voor deze 7de leerjaren, worden in dit decreet verduidelijkt en geoptimaliseerd. De regeling zal nu zijn dat de leerlingen op de twee teldagen (15/1 en 15/5) voor een halve eenheid in aanmerking komen. Hierdoor is de financiering/subsidiëring steeds gebaseerd op het effectieve leerlingenaantal.

Voor de toepassing van de programmatienorm van vijf regelmatige leerlingen wordt het principe voorzien dat het hoogste leerlingenaantal geldt in het structuuronderdeel op de teldagen 1 oktober of 1 maart. Deze data stemmen overeen met de data die gelden als definitie van een programmatie. Voor de toepassing van de rationalisatienormen blijft de bestaande regeling van kracht. Hiervoor geldt het hoogste leerlingenaantal op een van de twee teldagen voor financiering/subsidiëring (15/1 en 15/5).

Inschrijvingsrecht (basisonderwijs en secundair onderwijs)

- Een school van gewoon onderwijs zou ook voorafgaand aan de weigeringen de uitzonderlijke situatie om leerlingen te mogen weigeren moeten kunnen aanvragen (= ventielprocedure). Dat wordt nu in dit decreet geregeld. De school verklaart dan dat ze in de onmogelijkheid *zal verkeren* om bijkomende inschrijvingen te realiseren.

Verder kan nu ook een schoolbestuur (buiten Brussel) de ventielprocedure inroepen om leerlingen te kunnen weigeren omwille van capaciteit in het nieuw ontstane capaciteitsniveau, bij een nieuw opgerichte school, vestigingsplaats, leerjaar of geboortear (BaO), of structuuronderdeel 1A of 1B (SO). Dit zal enkel mogelijk zijn indien deze situatie zich voordoet op een tijdstip dat het onmogelijk is om nog aan te sluiten bij een aanmeldingsprocedure én enkel in het eerste schooljaar van het ontstaan van deze niveaus.

- Er wordt verduidelijkt dat de afweging van de redelijkheid van de aanpassingen gemaakt moet worden bij een wijzigende nood aan aanpassingen voor een leerling nadat het (gewijzigde) IAC- of OV4-verslag werd afgeleverd door het CLB. De afweging en de beslissing over deze afweging gebeurt dus niet meer pas nadat het (gewijzigde) IAC- of OV4-verslag in werking gaat of nadat er een periode door de school met het (gewijzigde) IAC-of OV4-verslag is gewerkt.

- ▶ - Het decreet regelt verder ook hoe een school van buitengewoon onderwijs moet omgaan met de gegarandeerde schoolloopbaan van een leerling die permanent onderwijs aan huis volgt en die na een periode de overstap maakt van permanent onderwijs aan huis naar het regulier schoollopen. De schoolloopbaan zal nl. gegarandeerd zijn voor een leerling die gedurende een bepaald schooljaar permanent onderwijs aan huis volgde in een type (en opleidingsvorm) in een school, dat ingericht wordt door die school, als hij de lessen kan bijwonen in diezelfde school met het oog op het onmiddellijk daaropvolgend schooljaar.

Buitencontractuele aansprakelijkheid bij een stage (secundair onderwijs en volwassenenonderwijs)

Het decreet voorziet een aanpassing van de formulering van de regelgeving naar de huidige aansprakelijkheidsregels van het nieuw Burgerlijk Wetboek. Oa.:

- Aanpassing van “aansprakelijkheid van de onderwijzer” naar “aansprakelijkheid van de onderwijsinstelling”. Op de persoon van de onderwijzer, zoals de stagementor, rust geen aansprakelijkheidsvermoeden meer.
- Een verruiming van de aansprakelijkheid van de ouder naar “titularissen van het gezag over de persoon van minderjarigen”. Hieronder vallen de ouders, adoptanten, voogden en pleegzorgers voor zover zij het gezag hebben over de persoon van een minderjarige. De titularissen zijn, als de minderjarige minder dan 16 jaar is, foutloos aansprakelijk voor de schade die de minderjarige door zijn fout of door een ander tot aansprakelijkheid leidend feit aan derden veroorzaakt. Als de minderjarige zestien jaar of meer is, kunnen de titularissen hun aansprakelijkheid weerleggen als ze aantonen dat de schade niet te wijten is aan een fout van hun kant.
De beperking van de persoonlijke aansprakelijkheid van de minderjarige cursist-stagiair werkt door naar de titularissen. Zij kunnen enkel aansprakelijk worden gesteld voor de schade waarvoor de minderjarige stagiair zelf persoonlijk aansprakelijk kan worden gesteld. De stagiair is, naar analogie met de gewone werknemer, enkel aansprakelijk voor zijn bedrog, zware schuld en zijn eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomende lichte schuld.
- (De aanstellersaansprakelijkheid is inhoudelijk niet veranderd; op de stagegever rust dus, als aansteller, een foutloze aansprakelijkheid. Die aansprakelijkheid geldt naast de beperkte persoonlijke aansprakelijkheid van de stagiair.)

Deze aanpassingen gaan retroactief in op 1 januari 2025.

Wijziging van het decreet volwassenenonderwijs

- Als gevolg van de modernisering van het secundair onderwijs zullen secundaire scholen vanaf het schooljaar 2024-2025 een ‘diploma secundair onderwijs, onderwijskwalificatieniveau 3’ of een ‘diploma secundair onderwijs, onderwijskwalificatieniveau 4’ uitreiken. De eerste personen met een studiebewijs van deze benamingen zullen zich dus aan het einde van dit schooljaar al kunnen aanmelden voor een inschrijving in een opleiding van het volwassenenonderwijs.

- ▶ Dit decreet voert een aantal aanpassingen door m.b.t. de subsidiëring/financiering van de centra en de inschrijvingsgelden die betrekking hebben op de houders van een diploma secundair onderwijs. Deze aanpassingen zijn een vervolg van het huidige beleid m.b.t. de financiering van de CBE en CVO en het inschrijvingsgeld, in afwachting van de uitvoering van het regeerakkoord m.b.t. het inkomensgerelateerd maken van de inschrijvingsgelden. Er zullen dus zowel kortgeschoolden die een diploma secundair, onderwijskwalificatie niveau 3 behaald hebben als wie geen diploma SO heeft, hoger aantikken in de subsidiëring/financiering van de centra en zelf volledig vrijgesteld van inschrijvingsgeld blijven voor de bovenvermelde opleidingen.

Deze aanpassingen treden in werking op 1 juli 2025.

Wijziging van het decreet deeltijds kunstonderwijs

- De opleiding 'radio maken' wordt verschoven van de studierichting 'creërend acteur' naar de studierichting 'audiomaker'. De beroepskwalificatie 'Amateur audiomaker' kan daardoor een meer passend doelenkader vormen voor de opleiding 'radio maken'.
- Schoolbesturen kunnen maximaal 5% van de toegekende lestijden aanwenden voor pedagogische coördinatie. Er wordt nu verduidelijkt hoe men de berekening hiervoor moet afronden: afgerond naar het hogere geheel getal als het eerste cijfer na de komma groter is dan vier en naar het lagere geheel getal als het eerste cijfer na de komma kleiner is dan of gelijk is aan vier.

Wijzigingen van het decreet onderwijsinternaten

- Het bestuur van een onderwijsinternaat kan middelen overdragen naar volgend schooljaar of naar een ander onderwijsinternaat. Ook kan een onderwijsinternaat omkaderingsrekeneenheden (ORE) omzetten naar werkingsbudget. De data waarop deze omzettingen moeten vastgelegd worden (15/10 en 1/11), vallen te vroeg omdat de onderwijsinternaten met 1 oktober als teldag in de loop van oktober pas de omkadering ontvangen. Met dit decreet is er een aanpassing naar een nieuwe datum: 15 november.

Toepassing van het principe van aanstelling van personeel via werkingsbudget met subsidies van Stichting Leerpunt (basisonderwijs, secundair onderwijs, volwassenenonderwijs, deeltijds kunstonderwijs, CLB's, onderwijsinternaten en leersteuncentra)

- Een school- of centrumbestuur kan o.m. op basis van subsidies toegekend door het beleidsdomein Onderwijs en Vorming personeelsleden aanstellen via het systeem "personeel ten laste van het werkingsbudget (PWB)". Dit principe wordt nu uitgebreid met subsidies die de Stichting Leerpunt kan toekennen aan school- of centrumbesturen of onderwijsinstellingen om projecten uit te voeren in het kader van de opdrachten van de stichting.

- ▶ Door een school- of centrubestuur de mogelijkheid te geven om deze subsidies aan te wenden via PWB, kan dit bestuur personeelsleden statutair aanstellen als een tijdelijk personeelslid. Het statutair aanstellen van een personeelslid via PWB in projecten van Leerpunt, zal het mogelijk maken dat expertise opgebouwd wordt om een cultuur van evidence informed werken in de school te realiseren.

Wijziging van de decreten rechtspositie en Oekraïenedecreet II

- In afwijking van de geldende aanstellingsvoorwaarden kan een kandidaat-personeelslid dat bij NARIC een aanvraag heeft ingediend tot gelijkwaardigheid voor zijn of haar buitenlands diploma, al voorlopig tijdelijk aangesteld worden. In dit decreet wordt nu verduidelijkt dat tijdens de voorlopige aanstelling het personeelslid een salaris krijgt op basis van de laagste salarisschaal voor het ambt in kwestie (met ingang op 1 september 2024).
De bestaande afzonderlijke bepalingen hieromtrent in de 'Oekraïneregelgeving' zijn overbodig geworden en worden bijgevolg opgeheven.

Wijziging van de codificatie diverse bepalingen

- Als een personeelslid bij de start van het schooljaar voltijds ter beschikking is gesteld wegens ontstentenis van betrekking (TBSOB) en (nog) geen reffectatie of wedertewerkstelling heeft, kan hij of zij momenteel niet worden ingeschakeld om in de school pedagogische taken uit te oefenen. Dit personeelslid kan dus - met behoud van het salaris - thuisblijven tot er een toewijzing gebeurt door een reffectatiecommissie. Dit kan twee tot drie maanden duren en is dus geen efficiënte inzet van personeelsmiddelen.
Dit decreet zorgt ervoor dat dit wordt aangepast, zodat een directeur maximaal beroep kan doen op de personeelsleden die ter beschikking zijn gesteld wegens ontstentenis van betrekking in afwachting van een reffectatie of wedertewerkstelling.

Protocol van het *GO! Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap* bij het voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXV

Het GO! geeft een protocol van akkoord bij het voorontwerp van decreet over het onderwijs XXXV.

Bij het artikel 83 willen we ons principiële standpunt benadrukken dat – los van de afronding die in dit artikel wordt geregeld en waar we geen bezwaar tegen maken – de maatregel zelf waarbij schoolbesturen maximaal 5% van de toegekende lestijden kunnen aanwenden voor pedagogische coördinatie nefast blijft voor de kleine GO! academies, in het bijzonder in Brussel.

